

Voorstel tot wijziging van de Wet griffierechten burgerlijke zaken en de Algemene wet bestuursrecht in verband met de verlaging van griffierechten (Wet verlaging griffierechten)

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemeen deel

1. Inleiding

In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld tarieven van griffierechten die worden geheven in het burgerlijk recht en het bestuursrecht voor zowel burgers als bedrijven, te verlagen. Toegang tot het recht en tot de rechter is van fundamenteel belang in een democratische rechtsstaat en is essentieel voor het vertrouwen van burgers en bedrijven in de overheid. Een belangrijke ambitie uit het coalitieakkoord Rutte-IV is het versterken van onze democratische rechtsstaat. Burgers en bedrijven ondervinden (soms ernstige) juridische problemen en kunnen daar niet altijd een bevredigende en duurzame oplossing voor vinden. Het kan daarbij gaan om juridische problemen tussen burgers en/of bedrijven onderling, maar ook in hun relatie met de overheid. Het rapport 'Ongekend Onrecht' maakt daarnaast duidelijk dat ook de overheid in de toepassing van de wet, mensen ongekend onrecht kan aandoen.¹ Het voorgaande onderstreept het belang van de toegang tot het recht en de noodzaak dat er maatregelen moeten worden genomen om de toegang tot het recht te versterken. Een van de maatregelen die daartoe is afgesproken in het coalitieakkoord, is het verlagen van griffierechtstarieven. De hoogte van deze tarieven kan een rol spelen bij de toegang tot de rechter. Griffierechten die in verhouding tot de vordering hoog zijn, kunnen door burgers en bedrijven als een (te hoge) drempel worden ervaren om een rechtszaak te starten, of zich te voegen of te verweren in een rechterlijke procedure. Door het verlagen van de financiële drempel om een geschil aan de rechter voor te leggen, wordt de toegang tot de rechter vergroot. Partijen, waarvoor zonder verlaging van de griffierechten de kosten een belemmering vormden, zullen eerder zaken aan de rechter voorleggen. Ook voor partijen die zich willen verweren in een procedure bij de rechtbank, vormen de griffierechten straks minder een belemmering. Voor de partijen die een procedure verliezen, leidt de verlaging van de tarieven tot een lagere proceskostenveroordeling.

Ook in het bestuursrecht kan het griffierecht als een drempel worden ervaren bij de gang naar de rechter om in (hoger) beroep te gaan tegen een besluit van de overheid. De verlaging van griffierechtstarieven in het bestuursrecht past bij het streven om de rechtsbescherming van burgers tegen de overheid te versterken.

In samenhang met de voorgestelde verlaging van griffierechtstarieven in dit wetsvoorstel worden er gelijktijdig andere voorstellen voorbereid om de toegang tot het recht te vergroten, bijvoorbeeld door te bevorderen dat geschillen in een eerder stadium of op minnelijke wijze worden opgelost.

2. Aanleiding voor het wetsvoorstel

2.1 Algemeen

Griffierecht is het bedrag dat voorafgaand aan de start van een rechterlijke procedure betaald moet worden als bijdrage in de kosten van de behandeling van een zaak door de burgerlijke rechter of de bestuursrechter. Deze bijdrage bevordert een zorgvuldige afweging voorafgaand aan het doen van een beroep op de rechter, maar mag niet tot gevolg hebben dat de toegang tot de rechter in zijn kern wordt aangetast. Dit wetsvoorstel is gericht op griffierechten die worden geheven voor het instellen van of deelnemen aan rechterlijke procedures.

¹ *Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 2. Verslag – Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag: Ongekend onrecht.*

2.2 Zaken bij de burgerlijke rechter

De Wet griffierechten burgerlijke zaken (Wgbz) biedt voor zaken bij de burgerlijke rechter de grondslag voor het heffen van griffierecht. Het griffierecht in burgerlijke zaken kent verschillende soorten tarieven. Het tarief is afhankelijk van de hoogte van de vordering in de dagvaarding of de hoogte van het verzoek, van de persoon van de eiser/verzoeker en/of de gedaagde/verweerder (natuurlijk persoon, niet-natuurlijk persoon of onvermogene) en van de instantie waar geprocedeerd wordt (de rechtbank, het gerechtshof of de Hoge Raad). Daarnaast bestaat de Regeling griffierechten burgerlijke zaken, waarin een lijst is opgenomen met zaken waarvoor geen griffierecht is verschuldigd.

Op 1 januari 2022 is de gewijzigde Wgbz in werking getreden. Deze wetwijziging vloeit voort uit de bezwaren die zijn geuit tegen de hoogte van de tarieven van het griffierecht. Die bezwaren spitsten zich met name toe op de tarieven voor de lagere vorderingen.

Ten eerste werd de hoogte van het tarief van griffierecht voor vorderingen met een waarde van net boven € 500 door meerdere organisaties als problematisch ervaren. Ondernemingen, vooral het midden- en kleinbedrijf, zouden er door de hoogte van het tarief van afzien om met onbetaalde rekeningen van net boven € 500 naar de rechter te stappen. De hoogte van de griffierechten werd ook als een van de (mogelijke) oorzaken genoemd van de - onder andere door de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) - geconstateerde afname van het aantal zaken met relatief lage vorderingen.² Het signaal dat daarmee de toegang tot de rechter in het geding zou zijn, was een van de redenen om de Wgbz te wijzigen.³ Bij deze wetwijziging is de categorie vorderingen voor kantonzaken bij de rechtbank met een waarde van meer dan € 500 en niet meer dan € 12.500 in vier categorieën gesplitst.⁴ Daarnaast is voor alle instanties een nieuwe categorie met een verhoogd griffierecht geïntroduceerd voor niet-natuurlijke personen voor vorderingen met een waarde van meer dan € 1 miljoen. Door het toevoegen van deze extra categorieën is het mogelijk om de griffierechtstarieven beter in verhouding tot de hoogte van de vordering te laten staan.

Ten tweede werd de proceskostenveroordeling voor natuurlijke personen als probleem ervaren als de verzoeker een niet-natuurlijk persoon is. Het griffierechtstarief voor niet-natuurlijke personen ligt veel hoger dan het tarief voor natuurlijke personen en na het verlies van een procedure wordt de verweerder vaak veroordeeld tot vergoeding van het griffierecht dat de verzoeker heeft moeten betalen. Om tegemoet te komen aan dit tweede bezwaar zijn bij de wijziging van de Wgbz de tarieven voor natuurlijke en niet-natuurlijke personen voor kantonzaken bij de rechtbank met een waarde van meer dan € 500 en niet meer dan € 2.500 dichter bij elkaar gebracht.

Bij de inventarisatie door de Rvdr van zogenoemde buikpijndossiers is dit tweede punt ook als knelpunt gesignaleerd in het huurrecht. Daar leidt de veroordeling tot betaling van het griffierecht van de wederpartij tot knellende situaties, waarin huurders met een huurachterstand met hoge proceskosten worden geconfronteerd terwijl zij vaak al schulden hebben. Daarnaast constateert de Rvdr dat er in het arbeidsrecht⁵, huurrecht en consumentenrecht maar zeer beperkt in hoger beroep wordt gegaan. De Rvdr vermoedt dat de vrees voor (hoge) proceskosten en een mogelijke proceskostenveroordeling redengevend is voor het besluit om geen hoger beroep aan te tekenen.⁶

Hoewel de tarieven van de griffierechten in relatie tot de hoogte van de vordering door de wijziging van de Wgbz per 1 januari 2022 beter in verhouding zijn komen te staan en de tarieven voor

² Zie onder meer: Raad voor de rechtspraak, *Rechtspraak Jaarverslag 2018*, p. 44 en M.J. ter Voert en M.S. Hoekstra, *Geschildbeslechtingdelta 2019. Over verloop en afloop van (potentieel) juridische problemen van burgers*. WODC, Cahier 2020-18, p. 50 en 61.

³ *Kamerstukken II 2018/19*, 29279, nr. 469.

⁴ Tot 2022 waren er in de Wgbz voor kantonzaken bij de rechtbank drie categorieën voor griffierechtstarieven met betrekking tot de hoogte van de vordering: vorderingen van onbepaalde waarde of een waarde van niet meer dan € 500, een waarde van meer dan € 500 en niet meer dan € 12.500 en een waarde van meer dan € 12.500. Na de wijziging van de Wgbz is de categorie vorderingen met een waarde van meer dan € 500 en niet meer dan € 12.500 in vier categorieën gesplitst: vorderingen met een waarde van meer dan € 500 en niet meer dan € 1.500, een waarde van meer dan € 1.500 en niet meer dan € 2.500, een waarde van meer dan € 2.500 en niet meer dan € 5.000 en een waarde van meer dan € 5.000 en niet meer dan € 12.500. De categorieën voor deze waarden zijn bij het gerechtshof en bij de Hoge Raad gebleven zoals ze voor de wetwijziging waren.

⁵ In het arbeidsrecht gaat het vooral om de categorie werknemers met een gemiddeld inkomen.

⁶ Raad voor de rechtspraak, *Rechtspraak Jaarverslag 2021*, p. 19.

natuurlijke personen en niet-natuurlijke personen dicht bij elkaar zijn gebracht, zijn de tarieven voor natuurlijke personen voor lagere vorderingen niet of slechts in beperkte mate gedaald en zijn de tarieven voor zowel natuurlijke als niet-natuurlijke personen voor hogere vorderingen gestegen.⁷ Dit komt door de vooraf gestelde randvoorwaarde dat de wetswijziging budgetneutraal moest plaatsvinden. De huidige tarieven van het griffierecht worden hierdoor nog steeds als relatief hoog ervaren en worden, met name als het gaat om lagere geldvorderingen, als drempel ervaren om een rechterlijke procedure te starten. Om deze drempel te verlagen en daarmee de toegang tot het recht te vergroten, is in het coalitieakkoord Rutte-IV afgesproken de griffierechten voor burgers en het MKB met 25% te verlagen.

2.3 Zaken bij de bestuursrechter

Voor het bestuursrecht is de grondslag voor het heffen van griffierecht voor (hoger) beroepschriften neergelegd in de artikelen 8:41 en 8:109 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Voor beroep bij de bestuursrechter gelden drie tarieven: € 50, € 184 en € 365 (prijspeil 2022). Het tarief van € 50 is van toepassing indien natuurlijke personen beroep instellen tegen besluiten genoemd in de Regeling verlaagd griffierecht. In alle andere gevallen geldt voor natuurlijke personen het griffierecht van € 184. Tot slot geldt voor niet natuurlijke personen het tarief van € 365. In hoger beroep gelden er eveneens drie tarieven: € 136, € 274 en € 548 (prijspeil 2022).

Het is van belang dat besluiten die door de overheid zijn genomen, door burgers en bedrijven aan een onafhankelijke rechter voorgelegd kunnen worden. Dit belang verenigt zich niet met het opwerpen van een te hoge financiële drempel. Of de huidige tarieven als een te hoge drempel worden ervaren is niet met zekerheid te zeggen. De Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken heeft onderzocht hoe rechtbanken zijn omgegaan met de kinderopvangtoeslagzaken en geeft aan dat, op basis van hun ervaring met de behandeling van kinderopvangtoeslagzaken, een reden voor het intrekken van kinderopvangtoeslagberoepen (circa een vijfde van de zaken werd voor de zitting ingetrokken) zou kunnen zijn dat de ouder het griffierecht niet kon of wilde betalen.⁸

Een manier om de rechtsbescherming van burgers tegen de overheid te versterken is door een beperkte financiële bijdrage te vragen. Deze beperkte financiële bijdrage moet er op zijn gericht om te stimuleren dat niet tegen ieder besluit van de overheid een procedure bij de rechter wordt gestart en dat de bestuursrechtspraak betaalbaar en daardoor toegankelijk blijft.

3. Inhoud wetsvoorstel

3.1 Zaken bij de burgerlijke rechter

Om de financiële drempel die wordt ervaren om een rechterlijke procedure te starten te verlagen, wordt voorgesteld om de tarieven van griffierechten voor natuurlijke personen, niet-natuurlijke personen en onvermogens voor het instellen van- of deelnemen aan rechterlijke procedures die zijn opgenomen in de bijlage behorend bij de Wgbz in alle instanties met ingang van 1 januari 2024 met 25% te verlagen. Dit leidt tot minder kosten (zowel ten aanzien van de griffierechten die betrokkenen zelf moeten betalen als een lagere proceskostenveroordeling) en is een eerste stap in

⁷ Het tarief voor natuurlijke personen voor vorderingen met een waarde van meer dan € 500 en niet meer dan € 1.500 kon slechts met ca. 10% dalen en de tarieven voor vorderingen met een waarde van meer dan € 1.500 en niet meer dan € 12.500 zijn ongewijzigd gebleven. De tarieven zijn voor zowel natuurlijke als niet-natuurlijke personen in kantonzaken bij de rechtbank voor vorderingen met waarde van meer dan € 12.500 en bij de rechtbank voor andere zaken dan kantonzaken voor vorderingen met een waarde van niet meer dan € 1 miljoen met ca. 35% gestegen. Dit was nodig om de verlaging van de tarieven voor niet-natuurlijke personen in de categorieën 'meer dan € 500 en niet meer dan € 1.500' en 'meer dan € 1.500 en niet meer dan € 2.500' met respectievelijk ca. 35% en ca. 25%, te compenseren. Daarnaast zijn de tarieven voor niet-natuurlijke personen voor vorderingen met een waarde van meer dan € 1 miljoen met ca. 100% gestegen. Na de verhoging staan de griffierechtstarieven van deze hogere categorieën nog wel in reële verhouding tot de hoogte van de vordering. De categorie onbepaalde waarde en vorderingen met een waarde van niet meer dan € 500 is bij deze wetswijziging buiten beschouwing gelaten.

⁸ Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken, *Rapport: recht vinden bij de rechtbank. Lessen uit kinderopvangtoeslagen*, oktober 2021, p. 24.

het ter hand nemen van de door de Rvdr geconstateerde knelpunten met betrekking tot de griffierechtstarieven. De tarieven voor niet-natuurlijke personen en natuurlijke personen zijn door de recente wijziging van de Wgbz verhoudingsgewijs dichter bij elkaar gebracht, maar de daadwerkelijke kosten zullen door de voorgestelde verlaging van de griffierechten nog dichter bij elkaar komen te liggen.

Voor vorderingen in de categorieën met een waarde van meer dan € 100.000 wordt voorgesteld om de tarieven niet te verlagen. De verlaging van de tarieven moet bijdragen aan een verbetering van de toegang tot de rechter en bij dergelijke vorderingen speelt de hoogte van het griffierecht slechts een beperkte rol in de gang naar de rechter. Verlaging van het griffierecht voor hogere vorderingen heeft minder invloed op de beslissing om te procederen, omdat het griffierecht in verhouding tot de vordering laag is en slechts een beperkt deel van de totale kosten betreft. Het uitzonderen van deze categorieën maakt dat op deze manier geld beschikbaar komt om andere maatregelen te kunnen nemen die meer bijdragen aan het versterken van de toegang tot het recht. Medio augustus 2022 wordt het document 'Verbetering toegang tot het recht' in consultatie gegeven. In dit consultatiedocument wordt ingegaan op de maatregelen die zullen worden verkend, voortgezet of in gang gezet om de toegang tot het recht te versterken. Voor verschillende van deze maatregelen is er in het coalitieakkoord geen geld gereserveerd en is er (aanvullende) financiering nodig. De consultatie van dit wetsvoorstel en het consultatiedocument 'Verbetering toegang tot het recht' zijn daardoor onlosmakelijk met elkaar verbonden. Indien wordt afgezien van het uitzonderen van de twee hoogste categorieën in de Wgbz van de verlaging met 25%, is er geen budget om de maatregelen die (aanvullende) financiering behoeven te kunnen nemen.

Daarnaast wordt voorgesteld de tarieven van het griffierecht voor zaken bij de Netherlands Commercial Court (NCC) niet te verlagen.⁹ Bij de NCC worden internationale zakelijke geschillen behandeld en geldt er een verhoogd griffierecht voor de meerkosten van de Engelstalige behandeling en het Engelstalige vonnis. Als de NCC-tarieven verlaagd zouden worden, is de bijdrage niet meer kostendekkend en gaan de meerkosten ten koste van het algemene budget. De NCC-tarieven worden daarom in dit voorstel buiten beschouwing gelaten.

Voorgesteld wordt om de tarieven voor onvermogens wel in alle categorieën, dus ook voor de vorderingen in de categorieën met een waarde van meer dan € 100.000, te verlagen. De reden hiervoor is dat het uitgangspunt is dat er in alle zaken voor onvermogens een vast laag tarief geheven wordt om te waarborgen dat de gang naar de rechter ook toegankelijk blijft voor personen met weinig financiële middelen.¹⁰ Om ervoor te zorgen dat er één vast laag tarief blijft bestaan voor alle onvermogens ongeacht de hoogte van de vordering, is het van belang dat het tarief voor onvermogens in alle categorieën en in alle instanties met 25% wordt verlaagd.

Naast de voorgestelde wijzigingen in de bijlage behorend bij de Wgbz, wordt in dit wetsvoorstel voorgesteld artikel 19a lid 2 van de Wgbz (de indiening van een verzoek tot homologatie van een akkoord als bedoeld in artikel 383, eerste lid, van de Faillissementswet, ingevoerd door de Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA)) te wijzigen. De introductie van de nieuwe categorie voor vorderingen met een waarde van meer dan € 1 miljoen bij de wijziging van de Wgbz heeft ertoe geleid dat de categorie vorderingen waar in dit artikel naar wordt verwezen ten behoeve van het griffierechtstarief dat van de verzoeker wordt geheven (meer dan € 100.000), sinds 1 januari 2022 niet meer bestaat. Het gaat in deze zaken daarnaast niet om de hoogte van de schulden, maar om een verzoek een onderhands akkoord tussen een onderneming en zijn schuldeisers en aandeelhouders algemeen verbindend te verklaren. De regeling kan veel betekenen voor MKB-bedrijven die failliet dreigen te gaan, maar door een herstructurering van hun schulden in een WHOA-procedure gered kunnen worden. Het hoge griffierecht kan een belemmering zijn voor het indienen van een dergelijk verzoek. Daarom wordt voorgesteld om in het artikel te verwijzen naar de categorie vorderingen met een onbepaalde waarde. Hierdoor gaat het tarief van € 8.519 of €

⁹ Zaken als bedoeld in artikel 30r, eerste lid, eerste volzin, Rv, artikel 30r, derde lid, Rv en artikel 1064a, eerste lid, tweede volzin, Rv.

¹⁰ *Kamerstukken II 2008/09, 31758, nr. 3.*

5.737 naar € 676 (prijsspeil 2022). Er worden naar schatting jaarlijks circa 20 tot 50 verzoeken tot homologatie van een akkoord ingediend. Door het beperkte aantal zaken zijn de verwachte kosten van de aanpassing van dit artikel beperkt.

Tot slot worden in het consultatiedocument dat is gepubliceerd bij de start van de internetconsultatie van dit wetsvoorstel twee vragen gesteld die voor de uiteindelijke inhoud van het wetsvoorstel van belang zijn. De eerste vraag heeft betrekking op het effect van de verlaging van de griffierechtstarieven bij vorderingen van niet meer dan € 500 op de schuldenaanpak. De tweede vraag heeft betrekking op de discrepantie in de tarieven tussen de verschillende instanties (de rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad) in de Wgbz. Beide vragen worden in het consultatiedocument toegelicht. Naar aanleiding van de reacties op deze vragen kan het wetsvoorstel worden aangepast.

3.2 Zaken bij de bestuursrechter

Voorgesteld wordt om alle tarieven van de griffierechten in het bestuursrecht voor (hogere) beroepschiffen voor natuurlijke personen en rechtspersonen met ingang van 1 januari 2024 met 25% te verlagen. Dit geldt zowel voor de tarieven voor (hogere) beroepschiffen die ingesteld worden tegen een besluit uit de Regeling verlaagd griffierecht, als tegen een ander besluit. Door de tarieven te verlagen wordt de toegang tot de bestuursrechter vergroot en wordt de rechtsbescherming van burgers tegen de overheid versterkt.

4. Financiële gevolgen

Naar verwachting leidt het wetsvoorstel tot een mindere opbrengst bij de griffierechten. Daarnaast zal, door het verlagen van de financiële drempel om een geschil aan de rechter voor te leggen, het aantal zaken dat bij de rechter wordt aangebracht naar verwachting toenemen. De prijselasticiteit bepaalt in welke mate er sprake is van een toe- of afname van de instroom van zaken als gevolg van een aanpassing van de tarieven. Door een toename van het aantal zaken zal ook het beroep op gesubsidieerde rechtsbijstand toenemen. De inschatting is dat deze toename van toevoegingen beperkter zal zijn. Slechts in een deel van de verwachte extra zaken zal een betrokkene recht hebben op kosteloze rechtsbijstand.

Om de financiële effecten van het wetsvoorstel te kunnen berekenen is gebruik gemaakt van een rekenmodel. Met dit rekenmodel zijn de griffierechtontvangsten in de huidige situatie en in de nieuwe situatie berekend, gegeven een bepaalde instroom van zaken. Daarnaast is een inschatting gemaakt van het aantal zaken dat in de nieuwe situatie extra aan de rechter zal worden voorgelegd, alsmede het extra beroep op de gesubsidieerde rechtsbijstand.

De daling van ontvangsten per zaak door de gewijzigde tarieven zoals beschreven in paragraaf 3 en de toename van het aantal zaken en van het beroep op gesubsidieerde rechtsbijstand, leiden per saldo tot een structurele inkomstenderving c.q. kostenstijging van circa € 52 miljoen voor het ministerie van Justitie en Veiligheid. Er worden geen substantiële incidentele kosten of uitvoeringsconsequenties verwacht ten gevolge van de voorgestelde wijzigingen van de Wgbz en de Awb.

Ter dekking van de gevolgen van de verlaging van de griffierechten is in het coalitieakkoord vanaf 2024 € 55 miljoen per jaar gereserveerd. De verwachte structurele kosten (circa € 52 miljoen) worden gedekt uit de middelen die in het coalitieakkoord beschikbaar zijn gesteld. Het bedrag dat overblijft voor flankerende maatregelen die de toegang tot het recht vergroten is afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden ten aanzien van de categorieën die worden verlaagd en of, en zo ja op welke manier, de discrepantie in de tarieven tussen de verschillende instanties (de rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad) wordt opgelost. Zoals aangegeven zullen de maatregelen ter verbetering van de toegang tot het recht tezamen naar verwachting een groter effect hebben op de doelstelling van het vergroten van de toegang tot het recht dan een enkele verlaging van de tarieven van griffierechten voor de hogere vorderingen.

Deze paragraaf zal na ommekomst van de consultatie worden aangevuld.

5. Advies en consultatie

PM

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

A

Artikel 19a van de Wet griffierechten burgerlijk zaken (Wgbz) stelt het griffierecht vast voor de indiening van een verzoek tot homologatie van een akkoord (artikel 383, eerste lid, van de Faillissementswet, ingevoerd door de Wet homologatie onderhand akkoord (WHOA)). Voorgesteld wordt dit griffierecht te verlagen naar de categorie vorderingen en verzoeken van onbepaalde waarde, de laagste categorie. Volgens artikel 19a wordt momenteel voor dergelijke verzoeken het griffierecht gerekend dat geldt voor vorderingen met een beloop van meer dan € 100.000. Bij de laatste wijziging van de Wgbz die per 1 januari 2022 in werking is getreden (*Stb.* 2021, 507), is de categorie griffierechten voor vorderingen van boven € 100.000 opgedeeld in twee categorieën: een categorie voor vorderingen van meer dan € 100.000 maar niet meer dan € 1 miljoen en een categorie voor vorderingen van boven € 1 miljoen. Voor artikel 19a Wgbz heeft dit tot gevolg dat in sommige WHOA-zaken het hoogste griffierecht voor vorderingen met een beloop van meer dan € 1 miljoen wordt gerekend. Ondernemingen die een dergelijk akkoord vragen, dreigen vanwege een te zware schuldenlast insolvent te raken, maar beschikken over bedrijfsactiviteiten die nog wel levensvatbaar zijn. Vooral voor MKB-bedrijven kan het griffierecht van de hoogste categorie dan een hoge drempel opwerpen, terwijl de herstructurering van de schulden op basis van de WHOA juist voor hen een welkome oplossing kan zijn voor de dreigende ondergang van hun onderneming. Bovendien wordt voorgesteld de categorie griffierechten voor verzoeken van onbepaalde waarde hiervoor aan te wijzen, omdat dat passender is. Het verzoek luidt immers een onderhands akkoord tussen een onderneming en zijn schuldeisers en aandeelhouders algemeen verbindend te verklaren. Het gaat dus niet om de vordering van een bepaalde omvang.

B

De bijlage bij de Wgbz, waarin de griffierechten voor het aanhangig maken van procedures en voor het voeren van verweer zijn opgenomen, worden conform het coalitieakkoord met 25% verlaagd. Zoals hierboven is vermeld in paragraaf 3 van het algemene deel van deze toelichting, geldt dit niet voor de griffierechten in de twee hoogste categorieën van de Wgbz.

Artikel II

De griffierechtstarieven in de artikelen 8:41 en 8:109 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden conform het coalitieakkoord met 25% verlaagd.

Artikel III

In dit artikel wordt het overgangsrecht geregeld. Er wordt voorzien in een eerbiedigende werking voor de gevallen die zijn opgenomen in het eerste, tweede en derde lid van artikel III. In deze gevallen gelden de bedragen van de griffierechten zoals deze zijn vastgesteld voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet.

Artikel IV

De in de artikelen I en II opgenomen griffierechtbedragen zijn berekend op basis van het prijspeil 2022. Conform artikel 2 van de Wgbz en artikel 11:2, eerste lid, Awb worden de bedragen van de griffierechten jaarlijks met ingang van 1 januari gewijzigd voor zover de consumentenprijsindex

daartoe aanleiding geeft. Artikel IV voorziet in de mogelijkheid om de in de artikelen I en II opgenomen bedragen te indexerem indien de wet na 1 januari 2024 in werking treedt. Treedt de wet op 1 januari 2024 in werking, dan wordt de jaarlijkse indexatie van de bedragen (ingaaude per 1 januari 2024) geregeld via artikelen 2 Wgbz en 11:2, eerste lid, Awb.

Artikel V

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. De beoogde inwerkingtreedingsdatum is 1 januari 2024.